

YNGLEFUGLE I DE FREDEDE JORDBASSINER 2011

Forårsidyl i jordbassinerne.

Vordingborg Kommune, Naturesekretariatet

NATUROVERVÅGNINGSRAPPORT udarbejde for Naturesekretariatet af:

**Konsulent
Niels Peter Andreasen
Ulvshalevej 333 A
4780 Stege**

55 81 85 18
npa.ulvshale@mail.tele.dk

YNGLEFUGLE I JORDBASSINERNE SÆSON 2011

Ifølge aftale med Vordingborg Kommune, Naturesekretariatet, er der i ynglesæsonen 2011 registreret ynglende fuglearter i de fredede jordbassiner efter samme metode som de foregående år.

Der er foretaget 42 optællinger denne sæson, i alt 67 timer, fra marts til september svarende til

tidsforbrug og udgifter i de tidligere sæsoner.

De 42 optællinger fordeler sig på 5 optællinger á 3 timer (2 i april, 2 i maj, 1 i juni), 15 optællinger á 2 timer, 22 optællinger á 1 time, mest til kontrol af enkelte bassiner eller arter.

Sikre og sandsynlige ynglearter:

Toppet Lappedykker (*Podiceps cristatus*)

Maximum antal fugle 16 den 22.4.

6 par, 5 par med rede, 3 med ungekuld.

Bassin 7: 1 par + 1 pull. Bassin 9: 1 par uden rede 10: 1 par + 2 pull. Bassin 11: 1 par + 3 pull. Bassin 12: 1 par med redeforsøg. Bassin 13: 1 par uden rede.

Total: 6 unger.

Toppet Lappedykker 2011.

Gråstrubet Lappedykker (*Podiceps grisegena*)

Maximum antal fugle 30 den 11.5.

14 par, 13 med rede, 10 med ungekuld.

Bassin 6: 1 par + 4 pull., Bassin 7: 1 par + 2 pull., 1 par uden rede. Bassin 10: 1 par + 2 pull, 1 par + 1 pull., 1 par + 1 pull., 1 par + 1 pull., 1 par med redeforsøg. Bassin 11: 1 par + 3 pull. 1 par + 1 pull. 1 par + 1 pull. Bassin 12: 1 par + 2 pull. 1 par + 1 pull. Bassin 13: 1 par + 1 pull.

Total: 20 unger.

Lille Lappedykker (*Tachybaptus ruficollis*)

Maximum antal fugle 7 den 10.5.

3 par, 3 par med ungekuld.

Bassin 6: 1 par + 3 pull. Bassin 11: 1 par + 2 pull. Bassin 16: 1 par + 3 pull.

Total: 8 unger.

Knopsvane (*Cygnus olor*)

6 par, 4 med rede eller redeforsøg, 1 par med ungekuld.

Bassin 6: 1 par + 2 pull. Bassin 7: 1 par uden rede. Bassin 10: 1 par med rede, ingen unger. Bassin 12: 1 par uden rede. Bassin 13: 1 par med rede. Bassin 16: 1 par med rede.

Total: 2 unger.

Gravand (*Tadorna tadorna*)

1 par i bassin 16.

Gråand (*Anas platyrhynchos*)

9 faste par, 6 med ungekuld.

Bassin 5: 1 par. Bassin 6: 1 par + 6 pull. 1 par uden ungerl. Bassin 7: 1 par + 4 pull. Bassin13: 1 par + 4 pull. 1 par + 3 pull. Bassin 15: 1 par. Bassin 16: 1 par + 7 pull. 1 par + 4 pull.

Total: 28 unger.

Knarand (*Anas strepera*)

Maximum antal 56 den 19.6.

6 faste par, heraf 3 par med unger.

Bassin 6: 1 par + 5 pull.. Bassin 7: 1 par + 4 pull. Bassin 10: 1 par uden unger. Bassin 11: 1 par uden unger. Bassin 16: 1 par + 5 pull., 1 par uden unger.

Total: 14 unger.

Skeand (*Anas clypeata*)

Maximum antal 7 den 21.5.

3 faste par, ingen yngleobservationer.

Bassin 5-6: 2 par. Bassin 7: 1 par.

Krikand (*Anas crecca*)

Meget få observationer i yngleperioden, ingen tegn på ynglefugle denne sæson.

Atlingand (*Anas querquedula*)

Observation af 2 hanner i maj og begyndelsen af juni, ingen tegn på ynglefugle denne sæson.

Troldand (*Aythya fuligula*)

1 par med yngleadfærd i juni-juli fast i bassin 5-6, men ingen observation af unger.

Hvinand (*Bucephala clangula*)

4-6 fugle i maj-juni, men ingen yngleforsøg.

Fasan (*Phasianus colchicus*)

7 par.

Bassin 2: 2 par. Bassin 4: 1 par. Bassin 14: 1 par. Bassin 15: 1 par. Sydhegnet: 2 par.

Grønbenet Rødhøne (*Gallinula chloropus*)

5 par med unger, 4 par med unger.

Bassin 3: 1 par. Bassin 5: 1 par + 2 pull. Bassin 7: 1 par + 2 pull. Bassin 10: 1 par + 3 pull. Bassin 16: 1 par + 3 pull.

Total: 10 unger.

Blishøne med unger 2011.

Blishøne (*Fulica atra*)

19 par med rede, 16 med unger.

Bassin 6: 1 par + 2 pull., 1 par + 3 pull., 1 par + 1 pull. Bassin 7: 1 par + 3 pull, 1 par + 3 pull, 1 par + 1 pull. 1 par uden unger. Bassin 10: 1 par + 4 pull, 1 par + 3 pull, 1 par + 2 pull, 1 par + 2 pull. Bassin 11: 1 par + 3 pull., 1 par + 2 pull. 1 par + 1 pull.. Bassin 12: 1 par + 2 pull Bassin 13: 1 par + 2 pull. 1 par uden unger. Bassin 16: 1 par + 5 pull., 1 par med rede uden unger.

Total: 39 unger.

Vandrikse (*Rallus aquaticus*)

Ingen observationer i ynglesæsonen.

Ringdue (*Columba palumbus*)

5 par.

Bassin 2: 2 par. Bassin 4: 1 par. Bassin 16: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Gøg (*Cuculus canorus*)

1 par.

Bassin 5: 1 par.

Sanglærke (*Alauda arvensis*)

1 par.

Bassin 16: 1 par.

Digesvale (*Riparia riparia*)

Ingen forsøg på etablering af ynglekoloni denne sæson.

Engpiber (*Anthus pratensis*)

Ingen yngleobservationer denne sæson.

Hvid Vipstjert (*Motacilla alba*)

2 par.

Bassin 13: 1 par. Bassin 15: 1 par.

Gul Vipstjert (*Motacilla flava*)

2 par.

Bassin 9: 1 par. Bassin 11: 1 par.

Gærdesmutte (*Troglodytes troglodytes*)

1 par.

Bassin 15: 1 par.

Jernspurv (*Prunella modularis*)

2 par.

Bassin 15: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Rødhals (*Erithacus rubecula*)

1 par.

Bassin 16: 1 par.

Nattergal (*Luscinia luscinia*)

1 par.

Sydhegnet: 1 par.

Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus*)

Ikke observeret ynglende i år.

Sangdrossel (*Turdus philomelos*)

1 par.

Sydhegnet: 1 par.

Solsort (*Turdus merula*)

11 par.

Bassin 2: 2 par. Bassin 3: 1 par. Bassin 4: 2 par. Bassin 15: 2 par. Bassin 16: 2 par. Sydhegnet: 2 par.

Havesanger (*Sylvia borin*)

3 par.

Bassin 2: 1 par. Bassin 15: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Munk (*Sylvia atricapilla*)

1 par.

Bassin 2: 1 par.

Gærdesanger 17. maj.

Gærdesanger (*Sylvia curruca*)

2 par.

Bassin 16: 1 par. Nordhegnet: 1 par.

Tornsanger (*Sylvia communis*)

10 par.

Bassin 2: 1 par. Bassin 4: 1 par. Bassin 13: 1 par. Bassin 15: 1 par. Bassin 16: 1 par. Sydhegnet: 1 par. Nordhegnet: 4 par.

Sivsanger (*Acrocephalus schoenobaenus*)

1 par.

Bassin 3: 1 par.

Græshoppesanger (*Acrocephalus naevia*)

Ingen observationer denne sæson.

Rørsanger (*Acrocephalus scirpaceus*)

7 par.

Bassin 2: 1 par. Bassin 3: 1 par. Bassin 7: 1 par. Bassin 10: 1 par. Bassin 11: 1 par. Bassin 12: 1 par. Bassin 13: 1 par.

Kærsanger (*Acrocephalus palustris*)

2 par.

Bassin 16: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Gulbug (*Hippolais icterina*)

2 par.

Bassin 15: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Skovsanger (*Phylloscopus sibilatrix*)

Ingen tegn på ynglepar denne sæson.

Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*)

2 par.

Sydhegnet: 2 par.

Gransanger (*Phylloscopus collobita*)

1 par

Sydhegnet: 1 par.

Musvit (*Parus major*)

6 par.

Bassin 2: 1 par. Bassin 4: 1 par. Bassin 15: 2 par. Sydhegnet: 1 par. Nordhegnet: 1 par.

Blåmejse (*Parus caeruleus*)

8 par.

Bassin 2: 1 par. Bassin 4: 1 par. Bassin 14: 1 par. Bassin 15: 1 par. Bassin 16: 1 par. Sydhegnet: 2 par. Nordhegnet: 1 par.

Sumpmejse (*Parus palustris*)

3 par.

Bassin 4: 1 par. Bassin 15: 1 par. Sydhegnet: 1 par.

Rødrygget Tornskade (*Lanius collurio*)

Han og hun blev observeret fra 14.5. og hen over sommeren, senest 16.9., hyppigst i bassin 4 og 15-16. Der er dog ikke tegn på ynglepar denne sæson.

Huskskade (*Pica pica*)

Maximum antal 12.8 er i år 12-14 fugle

2 par.

Bassin 2: 1 par. Bassin 4: 1 par.

Gråkrage (*Corvus corone*)

1 par.

Sydhegnet: 1 par.

Rørhøg fouragerede i bassinerne en stor del af foråret.

Skovspurv (*Passer montanus*)

4 par.
Sydhegnet: 4 par.

Bogfinke (*Fringilla coelebs*)

2 par.
Sydhegnet: 2 par.

Tornirisk (*Carduelis cannabina*)

3 par.
Bassin 15: 1 par. Bassin 16: 1 par. Nordhegnet: 1 par.

Stillits (*Carduelis carduelis*)

Ingen tegn på ynglepar denne sæson.

Grønirisk (*Carduelis chloris*)

3 par.
Bassin 4: 1 par. Sydhegnet: 1 par. Nordhegnet: 1 par.

Rørspurv (*Emberiza schoeniclus*)

4 par.
Bassin 2: 1 par. Bassin 3: 1 par. Bassin 7: 1 par. Bassin 16: 1 par.

Gulspurv (*Emberiza citrinella*)

5 par.
Bassin 4: 1 par. Bassin 15: 1 par. Bassin 16: 1 par. Sydhegnet: 1 par. Nordhegnet: 1 par.

Andre observationer:

(foruden egne observationer er medtaget observationer fra andre ornitologer og indberetninger på DOF-basen)

Havørn og **Vandrefalk** er observeret gennem næsten alle måneder. Falkekassen på Mønbroen blev i år spærret på grund af forventet broarbejde, men falkeparret lagde i stedet æg på en plan stålbjælke. Desværre gik æggene tabt, og der er nu sat en kasse op på Sukkerfabrikken som et muligt alternativt ynglested for det lokale par eller for overvintrende vandrefalke.

Husrødstjert fra ynglepar på Sukkerfabrikken ses gennem hele forårssonen.

Vandrefalken er blevet en almindelig gæst i bassinerne.

Også **Rørhøg** fouragerer mere og mere almindeligt i bassiner i forårsperioden. Fra begyndelsen af april til ind i juni blev en han observeret flere gange, enkelte gange en hun. Ynglelokaliteten er antagelig længere nede mod Kostervig.

16.1. blev 3 **Skægmejse** observeret i bassin 2 og 3.

15.2. fouragerede en **Blå Kærhøg, han** i bassinerne.

15.2.-22.3. blev 1-2 **Lille Skallesluger, han**, observeret i bugten og bassinerne.

21.2. **Skovhornugle 1.**

7.3., 12.3. og 23.3. var der **Rød Glente** i området.

18.3. og 6.4. havde bassinerne besøg af 1-2 **Dobbeltbekkasin.**

9.4. fouragerede en **Fiskeørn** i bassin 8.

15.4. observeredes en adult **Sorthovedet Måge.**

16.4. **Ringdrossel**, 1 hun.

18.4 og 24.4 besøg af de efterhånden sparsomme **Brushøns** i forårsperioden, her en flok på 6 og 11.

Fiskeørn i bassinene 8. august.

24.-26.4. havde bassin 7 besøg af en **Sortterne**.

7.5. Også observation af **Klyde** er der langt imellem, denne dag blev der set 2.

17.5. og 28.5. **Lærkefalk** 1.

30.5. var en 1-2 **Ravne** på besøg, og igen 20.7. og 28.8.

31.5. kunne man høre **Karmindømpap** fra bassin 16.

15.6. fouragerede en **Aftenfalk** adult han for enden af bassin 13.

8.8. var der igen besøg af **Fiskeørn**.

13.11. **Bjergvipstjert** 1.

17.11 en sen **Stenpiller**.

6.12. **Kortnæbbet Gås** 3.

11.12-22.12. observeredes en **hybrid Hvidøjet And x Taffeland** af bl.a. Johnny Madsen, Per Schiermacker-Hansen, Leif Schack Nielsen m.fl.

Art/bassin	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Syd- hegn	Nord- hegn
Toppet Lappedykker							1		1	1	1	1	1					
Gråstrubet Lappedykker						1	2			5	3	2	1					
Lille Lappedykker						1					1					1		
Knopsvane						1	1			1		1	1			1		
Gravand																1		
Gråand					1	2	1						2		1	2		

Knarand						1	1				1	1					2		
Skeand																			
Krikand																			
Atlingand																			
Troldand				(1)															
Hvinand																			
Fasan		2		1											1	1		2	
Grønbenet Rørhøne			1		1		1			1							1		
Blishøne						3	4			4	3	1	2				2		
Vandrikse																			
Ringdue		2		1													1	1	
Gøg				1															
Sanglærke																	1		
Engpiber																			
Hvid Vipstjert													1		1				
Gul Vipstjert									1		1								
Gærdesmutte																1			
Jernspurv															1		1		
Rødhals																	1		
Nattergal																		1	
Rødstjert																			
Sangdrossel																			1
Solsort		2	1	2												2	2	2	
Havesanger		1													1		1		
Munk		1																	
Gærdesanger																	1		1
Tornsanger		1		1									1		1	1	1	1	4
Sivsanger			1																
Græshoppesanger																			
Rørsanger		1	1				1			1	1	1	1						
Kærsanger																	1	1	
Gulbug															1		1		
Skovsanger																			
Løvsanger																			2
Gransanger																			1
Musvit		1		1												2		1	1
Blåmejse		1		1										1	1	1	1	2	1
Sumpmejse				1											1		1		
Husskade		1		1															
Gråkrage																			1
Art/bassin	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Syd- hegn	Nord- hegn	
Skovspurv																	4		
Bogfinke																	2		
Tornirisk															1	1			1
Stillits																			
Grønirisk				1													1		1
Rørspurv		1	1				1									1			

Gulspurv				1											1	1	1	1
I alt 42 arter	0	14	5	11	3	9	13	0	2	14	11	6	10	2	16	22	28	10
Total 176-177 par																		

Antal ynglende arter:

2011: 42

2010: 45

2009: 45

2008: 52

2007: 43

2006: 43

2005: 47

2004: 41

2003: 45

2002: 44

2001: 42

Antal ynglepar:

2011: 176-177

2010: 224 (225)

2009: 247

2008: 243 + 52 par Digesvale.

2007: 199.

2006: 225.

2005: 200.

2004: 158.

2003: 183.

2002: 178

2001: 172.

Status for bassin 10, 11 og 12:

Sæson 2011: 31 ynglepar (heraf 16 lappedykkerpar)

Sæson 2010: 35 ynglepar (heraf 17 lappedykkerpar)

Sæson 2009: 41 ynglepar (heraf 18 lappedykkerpar)

Sæson 2008: 42 ynglepar (heraf 14 lappedykkerpar)

Sæson 2007: 43 ynglepar (heraf 24 lappedykkerpar)

Sæson 2006: 44 ynglepar (heraf 19 lappedykkerpar)

Sæson 2005: 46 ynglepar (heraf 14 lappedykkerpar)

Sæson 2004: 34 ynglepar (heraf 11 lappedykkerpar)

Sæson 2003: 33 ynglepar (heraf 11 lappedykkerpar)

Sæson 2002: 37 ynglepar (heraf 10 lappedykkerpar)

Sæson 2001: 24 ynglepar (heraf 6 lappedykkerpar) bassin 10 tømt for vand denne sæson

Status for ynglende lappedykkere:

Toppet Lappedykker:

2011: 6 par med 6 unger

2010: 9 par med 12 unger

2009: 13 par med 15 unger

2008: 9 par med 17 unger

2007: 9 par med 15 unger

2006: 14 par med 19 unger

2005: 11 par med 11 unger

2004: 6 par med 9 unger

2003: 9 par med 8 unger

2002: 7 par med 7 unger

2001: 9 par med 15 unger

Gråstrubet Lappedykker:

2011: 14 par med 20 unger

2010: 10 par med 16 unger

2009: 14 par med 17 unger

2008: 8 par med 16 unger.

2007: 12 par med 16 unger

2006: 12 par med 26 unger

2005: 9 par med 9 unger

2004: 8 par med 8 unger

2003: 9 par med 8 unger

2002: 11 par med 17 unger

2001: 11 par med 18 unger.

Lille Lappedykker:

2011: 3 par med 8 unger

2010: 5 par med 7 unger

2009: 7 par med 10 unger

2008: 8 par med 13 unger

2007: 3 par med 8 unger

2006: 3 par med 3 unger

2005: 5 par med 7 unger

2004: 4 par med 5 unger

2003: 4 par med 3 unger

2002: 2 par med 4 unger

2001: 4 par med 7 unger.

Samlet antal ynglende lappedykkere:

2011: 23

2010: 24

2009: 34

2008: 25

2007: 24

2006: 29

2005: 25

2004: 18

2003: 22

2002: 20
2001: 24.

Bemærkninger til ynglefuglene:

Det fremgår af registreringerne i den seneste 10-årsperiode, at antallet af ynglende arter fortsat ligger meget konstant med 40-50 arter pr. sæson. I år med 42 arter.

Til gengæld er nedgangen i antal ynglepar fra sidste sæson fortsat med et betydeligt fald i år fra omkring 250 ynglepar i 2009 til 176-177 i 2011. Bemærkelsesværdigt er det, at det er blandt flere af spurvefuglene, der er sket nedgange, og umiddelbart kan det kun forklares ud fra eftervirkningerne af 2 kolde vintre.

Lappedykkernes antal ligger stabilt, dog med en forskydning til færre ynglende Toppet og Lille Lappedykker og flere Gråstrubet Lappedykker.

Knopsvane har meget dårligt yngleresultat med kun 1 succesfuldt par og kun 2 unger mod 10 og 13 unger for et par sæsoner tilbage. Der er flere redeforsøg, der opgives, ægkuld der forsvinder eller ingen yngleforsøg overhovedet.

Også Gråand har en nedadgående tendens i ungeproduktion med 28 unger i år mod 54 i 2008.

Knarand har også lidt lavere yngletal og 14 unger mod 36 i 2008.

Hvinand har været i bassinerne i forårssæsonen, men stadig uden at finde vej til kasserne.

Vandhøns ligger også en smule lavere med lidt færre unger denne sæson. Grønbenet Rørhøne har 5 par med 10 unger mod 8 par med 22 unger i 2009. Blishøne har 19 par med 39 unger mod 29 par med 59 unger i 2007.

Hos spurvefuglene anførte jeg sidste sæson, at andelen af spurvefugle i forhold til øvrige arter er steget fra 35,62 % i 1999 til 52,23 % i 2009 og 66,67% i 2010. Antallet af ynglepar er denne sæson gået tilbage, men procentdelen er fortsat omkring 59%.

Grønbenet Rørhøne med unger i bassin 16.

Bemærkninger til fredning og forvaltning:

Plejeplan for de fredede Jordbassiner udløb i 2005.

Ny plejeplan fra Vordingborg kommunes naturforvaltning foreligger fortsat ikke ved udgangen af 2011. Der er ikke afholdt årlige naturovervågningsmøder 2004-2006, og heller ikke 2008-2011. Dermed

foreligger der heller ikke dokumenterede mødereferater angående forholdene i området gennem de seneste år, og beslutninger vedrørende naturforvaltningen i bassinerne har ikke kunnet vurderes af plejegruppens medlemmer uden for den kommunale administration.
Det forventes derfor, at disse forhold tages op og behandles inden ynglesæsonen 2012.

Rapporten er afsluttet den 18. december 2010.

Niels Peter Andreasen

Ulvshalevej 333 A

4780 Stege

Tlf. 55 81 85 18

E-mail: npa.ulvshale@mail.tele.dk